ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՄԱՐ
EUROPEAN UNION FOR ARMENIA

ARMENIA TREE PROJECT
«Էյ Թի Փի» բարեգործական հիմնադրամ

Jinishian Memorial Foundation JMF

ARMENIAN ENERGY AGENCY

«ԵՄ-Ն ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՀԱՄԱՐ. ԿԱՆԱՉ ՀԱՄԱՅՆՔ՝ ԴԻՄԱԿԱՅՈՒՆ ԱՊԱԳԱ»

ԹԵՄԱ 6

ՀԱՆՐԱՅԻՆ-ՄԱՍՆԱՎՈՐ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ (ՀՄՀ) ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ

OPTIMIZE

2023

ՀՀ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԵՎ ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՆԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Գլուխ 1 **Համայնքային ռեսուրսների հաշվառում և գնահատում (Մասնավոր հատվածի ընկերությունների գույքագրում)**

Գլուխ 2 **Մասնավոր հատվածի և համայնքային ներկայացուցիչների հետ համատեղ աշխատանքի քաղաքականության, ռազմավարության մշակում**

Գլուխ 3 **Ներդրումային միջավայրի ստեղծում և առաջնահերթությունների ձևավորում, կլաստերների ստեղծում**

Գլուխ 4 **ՀՄՀ հայաստանյան և միջազգային փորձի ուսումնասիրություն**

Գլուխ 5 **Սոցիալական գործընկերություն**

Գլուխ 6 **Պետական և մասնավոր գործակցության հասկացությունները և դրույթները**

OPTIMIZE

ԳԼՈՒԽ 1 - ՀՄԳ՝ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ (ՄԱՍՆԱՎՈՐ ՀԱՏՎԱԾԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՈՒՅՔԱԳՐՈՒՄ)

- Հանրային և մասնավոր գործընկերությունը (ՀՄԳ) դիտարկվում է իբրև շուկայական տնտեսության զարգացման կարևոր գործոն
- ՀՄԳ-ն թույլ է տալիս բիզնես մոդելների ինտեգրումը պետական ոլորտ
- Պետական տնտեսական քաղաքականության առավել հրատապ խնդիրների լուծումներ է առաջարկում
- Համաշխարհային փորձով ՀՄԳ-ն առավել արդյունավետորեն է ստեղծում նորը և պահպանում հանրային հատվածի արդեն գոյություն ունեցող ենթակառուցվածքները
- Ժամանակակից համաշխարհային տնտեսակարգի պայմաններում երկրի կայուն զարգացման ապահովումը, պետական իշխանության ռազմավարական նպատակներին հասնելն անհնար է առանց պետական և մասնավոր գործարարության համագործակցության

OPTIMIZE

ԳԼՈՒԽ 1 - ՀՄԳ՝ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ (ՄԱՍՆԱՎՈՐ ՀԱՏՎԱԾԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՈՒՅՔԱԳՐՈՒՄ)

- ՀՄԳ (public-private partnership, PPP) կիրառվում է մասնավոր ներդրումների կատարմամբ պետության շահագրգռվածության դեպքում՝ միաժամանակ պահպանելով օբյեկտի հանրային սեփականության իրավունքը
- ՀՄԳ ծրագրի իրականացման նախնական ուղղության ընտրությունը մեծապես կախված է տվյալ պետության կամ տարածաշրջանի տնտեսական, սոցիալական զարգացման մակարդակից և կենսական առաջնահերթություններից
- Որոշ երկրներում ՀՄԳ ծրագրերը ներդրվում են այն ոլորտներում, որոնք նախկինում բացառապես պետության իրավասության շրջանակում էին
- Հանրային և մասնավոր համագործակցության ձևերի, տեսակների և կիրառման ոլորտների բազմազանությամբ իրագործվում են երկարաժամկետ նպատակներ

OPTIMIZE

ԳԼՈՒԽ 1 - ՀՄԳ՝ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ, ՓՈՒԼԱՅԻՆ ՄԵԹՈԴ

I

- ՀՄԳ քաղաքականության հիմքերի ձևավորում
- Հիմնարար հասկացությունների մշակում
- ՀՄԳ ծառայությունների շուկայի կառուցում
- Գերակա նախագծերի որոշում

II

- ՀՄԳ կառույցների ձևավորում
- Նորմատիվաօրենսդրական դաշտի ձևավորում
- ՀՄԳ նախագծերի ընդլայնում տնտեսության նոր ոլորտների ընդգրկմամբ
- ՀՄԳ նախագծերի գործնական ուղեցույցների պատրաստում և հրապարակում

III

- Բազմազան և բարելավված ՀՄԳ մոդելների առկայություն
- ՀՄԳ զարգացման իրավական խոչընդոտների բացակայություն
- Կնքված ՀՄԳ պայմանագրերի հոսք
- Ենթակառուցվածքներում ներդրողների լայն ընդգրկում ներառյալ ապահովագրական, կենսաթոշակային և մասնավոր հիմնադրամները

OPTIMIZE

ԳԼՈՒԽ 1 - ՀՄԳ՝ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ, ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՓՈՐՁ

ՀՄԳ զարգացման **ճանապարհին անցած** պետությունների կուտակած փորձը, այսպես.

- Ավստրալիա և Իռլանդիա՝ ճանապարհաշինության ոլորտ,
- Մեծ Բրիտանիա՝ ուսումնական և բուժհաստատությունների, ինչպես նաև ռազմական ենթակառուցվածքների շինարարություն,
- Նիդեռլանդներ՝ սոցիալական բնակարանաշինություն և այլն:

ՀՄԳ զարգացման **երրորդ փուլում** են գտնվում միայն

- Մեծ Բրիտանիան, Ավստրալիան, Հարավային Կորեան և Իռլանդիան:

Երկրորդ փուլում է

- Եվրոպական զարգացած երկրների ճնշող մեծամասնությունը՝ Գերմանիան, Ֆրանսիան, Իսպանիան, Իտալիան, ինչպես նաև ԱՄՆ-ն, Կանադան, Նոր Զելանդիան, Ճապոնիան և Ռուսաստանը:

Առաջին փուլում են՝

- Լատինական Ամերիկան, Արևելյան Եվրոպան և ԱՊՀ երկրները

OPTIMIZE

ԳԼՈՒԽ 1 - ՀՄԳ՝ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ, ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՓՈՐՁ

Հաջողություններ են գրանցվում հետևյալ պայմաններում՝

- Զարգացած շուկայական տնտեսություն,
- մասնավոր հատվածի և պետության միջև արդյունավետ համագործակցության երկարամյա ավանդույթների առկայություն

Տարբեր պետություններում առկա են ՀՄԳ կազմակերպման որոշ **առանձնահատկություններ**՝

- Անգլոսաքսոնական տարածքում մասնավոր գործընկերոջ ընտրությունն իրականացվում է երեք տարբեր մրցույթների արդյունքում՝ շինարարություն, նախագծում և կառավարում,
- Ֆրանսիայում ծառայությունների և աշխատանքների բոլոր տեսակների համար հայտարարվում է մեկ միասնական մրցույթ:

OPTIMIZE

ԳԼՈՒԽ 1 - ՀՄԳ՝ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ, ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՓՈՐՁ

Մեծ յոթնյակի երկրներում (ԱՄՆ, Մեծ Բրիտանիա, Գերմանիա, Իտալիա, Կանադա, Ֆրանսիա, Ճապոնիա)՝

- Առաջնային է առողջապահությունը (615 ծրագրից՝ 184-ը),
- Այնուհետև կրթությունը (138 ծրագիր),
- Վերջում՝ ճանապարհաշինությունը (92 ծրագիր)։

Ոլորտային գերակայություններ են՝

- ԱՄՆ-ում՝ ճանապարհաշինությունը (36 նախագծից՝ 32-ը),
- Մեծ Բրիտանիայում՝ առողջապահությունը (352 նախագծից՝ 123-ը) և կրթությունը (352 նախագծից՝ 113-ը),
- Գերմանիայում՝ կրթությունը (56 նախագծից՝ 24-ը),
- Իտալիայում, Կանսդայում, Ֆրսնսիայում՝ առողջապիությունը և այլն։

OPTIMIZE

ԳԼՈՒԽ 1 - ՀՄԳ՝ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ, ՀԱՆՐԱՅԻՆ-ՄԱՍՆԱՎՈՐ ՇԱՀԵՐ

ՀՄԳ ծրագրերի ճյուղային տեղայնացումը՝ **անշարժ գույքի ոլորտ**

- **Հանրային**

hանրային օբյեկտների և մունիցիպալ բնակարանաշինություն

- **Մասնավոր**

առևտրային նախագծերի կազմակերպման և զարգացման իրավունքի դիմաց

OPTIMIZE

ԳԼՈՒԽ 1 - ՀՄԳ՝ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ, ՀԱՆՐԱՅԻՆ-ՄԱՍՆԱՎՈՐ ՇԱՀԵՐ

ՀՄԳ ծրագրերի ճյուղային տեղայնացումը՝ **կրթության և բժշկության ոլորտ**

- **Հանրային**

  դպրոցների, հիվանդանոցների շինարարություն և վերազինում մասնավոր ընկերությունների կողմից

- **Մասնավոր**

  այլ հողամասերի առևտրային շինարարության և զարգացման իրավունքի դիմաց

OPTIMIZE

ԳԼՈՒԽ 1 - ՀՄԳ՝ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ, ՀԱՆՐԱՅԻՆ-ՄԱՍՆԱՎՈՐ ՇԱՀԵՐ

ՀՄԳ ծրագրերի ճյուղային տեղայնացումը՝ **տրանսպորտի ոլորտ**

- **Հանրային**

ճանապարհային շինարարություն, մշտադիտարկում և երթևեկության վերահսկողության համակարգերի շահագործում ու սպասարկում

- **Մասնավոր**

մայրուղիների, օդանավակայանների տերմինալների և ճանապարհային, երկաթուղային, օդային, քաղաքային ու այլ նախագծերի շինարարություն և շահագործում մենաշնորհային իրավունքի դիմաց

OPTIMIZE

ԳԼՈՒԽ 1 - ՀՄԳ՝ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ, ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

ՀՄԳ հնարավոր է նաև հետևյալ **պայմանների առկայության դեպքում**՝

- Գործընկերների **շահերը համընկնում**
- Ոլորտային **մասնագիտացման** ՀՄԳ մեխանիզմների **տարբերություն**
- ՀՄԳ ներդրումների համար **ընտրված ոլորտի առաջնահերթություն**, որը կախված է երկրի, տարածաշրջանի (մունիցիպալ միավորի) սոցիալ-տնտեսական զարգացման մակարդակից
- Մարզերում ենթակառուցվածքների ցանցերի բարդ վիճակից ելնելով՝ արտաբյուջետային միջոցների, կապիտալ վերանորոգման տարածաշրջանային ֆոնդերի հատկացումների առկայություն

OPTIMIZE

ԳԼՈՒԽ 1 - ՀՄԳ՝ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ, ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՄԳ հնարավոր է նաև **միջպետական քաղաքական շահերի** դեպքում՝

- **Արևային էներգիայի** ոլորտում մասնավոր հատվածի մասնակցությամբ կատարված ներդրումները հինգ տարվա ընթացքում աճել են 72%-ով և միջինում կազմել 9,4 մլրդ ԱՄՆ դոլար
- **Վերականգնվող էներգիայի** ոլորտի նախագծերը 76 էներգետիկ նախագծերից 57-ը՝ քամի, արևային էներգիա և հիդրոէներգիա, որտեղ ներդրումները կազմել են 9,3 մլրդ ԱՄՆ դոլար կամ ողջ էներգետիկ նախագծերի 47%:
- Թուրքիայում իրականացվել է ՀՄԳ ենթակառուցվածքային յոթ նախագիծ 44,7 մլրդ դոլարի կամ համաշխարհային ներդրումների 40%-ի չափով: Գումարի հիմնական մասը ներդրվել է Ստամբուլի նոր օդանավակայանի շինարարության մեջ: Սա երբևիցե գրանցված ամենախոշոր ՀՄԳ նախագիծն է՝ 35,6 մլրդ դոլար ներդրումների ընդհանուր ծավալով, որը ներառում է նաև 29,1 մլրդ ԱՄՆ դոլար կոնցեսիոն վճար պետությանը:

OPTIMIZE

ԳԼՈՒԽ 1 - ՀՄԳ՝ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ, ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

- Համաշխարհային ներդրումներն, ընդհանուր առմամբ, կրճատվել են, քանի որ դրանք նվազել են Բրազիլիայում, Չինաստանում և Հնդկաստանում:
- Ենթակառուցվածքներում ամենախոշոր ներդրումներն իրականացվել են Եվրոպայի և Կենտրոնական Ասիայի տարածաշրջաններում:
- Աճը հիմնականում ապահովվել է Ստամբուլի օդանավակայանի (35,6 մլրդ ԱՄՆ դոլար) և Գեբզե-Իզմիր ավտոմայրուղու (6,4 մլրդ ԱՄՆ դոլար) շինարարության ներդրումների հաշվին:

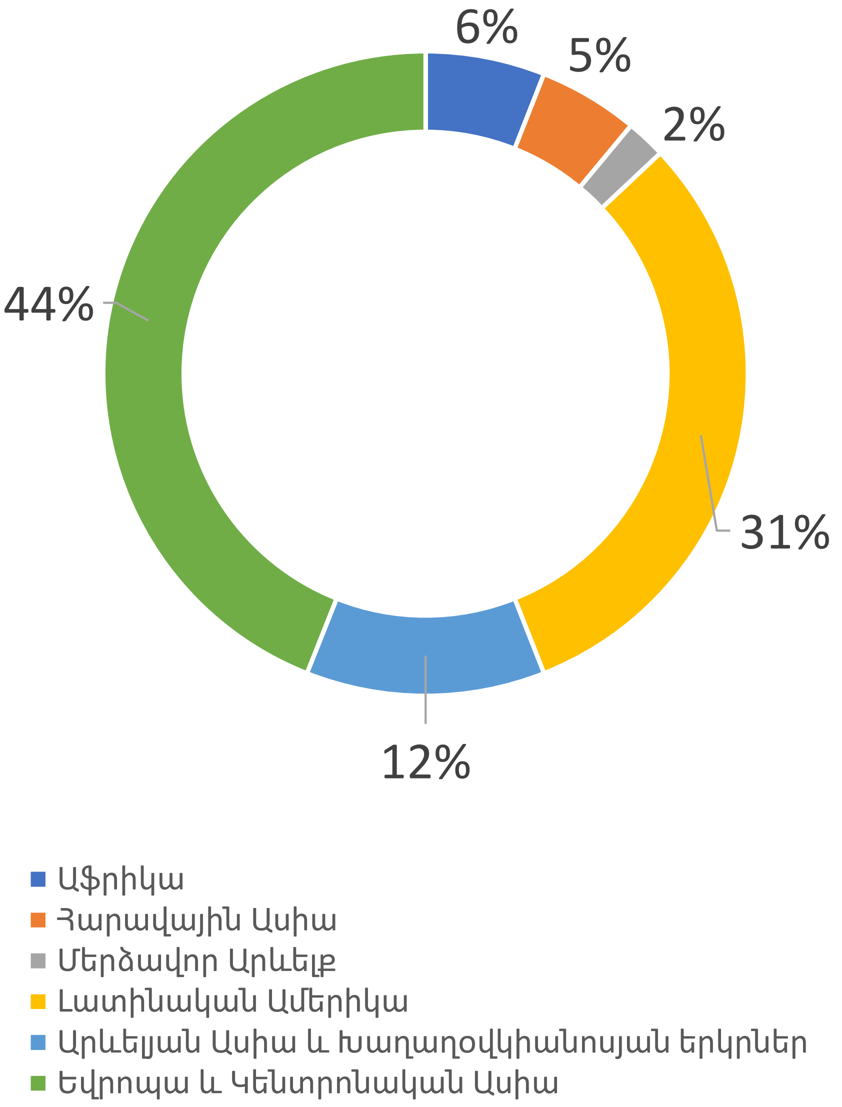

OPTIMIZE

Սղյուսակ 1 - 2015թ. համաշխարհային ՀՄԳ ենթակառուցվածքներում իրականացված ներդրումներն ըստ տարածաշրջանների

Տարածաշրջան	Նախագծերի քանակը	Ընդհանուր ներդրումները (ՄԼՐԴ ԱՄՆ դոլար)	Ընդամենը (%)	Փոփոխությունը միջինը 5 տարվա համեմատությամբ (%)
Լատինական Ամերիկա	128	35.2	32	-32%
Եվրոպա և Կենտրոնական Ասիա	15	48.7	44	+160%
Արևելյան Ասիա և Խաղաղօվկիանոսյան երկրներ	79	13.5	12	-16%
Աֆրիկա	23	6.3	6	+31%
Հարավային Ասիա	43	5.6	5	-82%
Մերձավոր Արևելք և Հյուսիսային Աֆրիկա	12	2.3	2	+12%
Ընդամենը	300	111.6	100%	-10%

OPTIMIZE

Աղյուսակ 2 - ԵԿԱ տարածաշրջանում իրականացված ներդրումների ծավալը

Տարածաշրջան	Նախագծերի քանակ	Ներդրումների միջին (ՄԼՐԴ ԱՄՆ դոլար)	Ընդհանուր ներդրումները (ՄԼՐԴ ԱՄՆ դոլար)	Տարածաշրջոնում իրականացված ներդրումների մասնաբաժին (%)
Թուրքիա	7	6,383	44,681	92%
Ռուսաստան	4	756	3,024	6%
Վրաստան	1	417	417	1%
Հայաստան	1	250	250	1%
Մոնտենեգրո	1	155	155	0%
Լիտվա	1	130	130	0%
Ընդամենը	15	1,304	48,657	100%

OPTIMIZE

ԳԼՈՒԽ 1 - ՀՄԳ՝ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ, ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԱՄՓՈՓՈՒՄ

Ընդհանրացնելով ՀՄԳ նախագծերին վերաբերող տվյալները՝ ստանում ենք հետևյալ պատկերը.

- **ֆինանսական ավարտին** է հասցվել 49 ՀՄԳ ծրագիր 15,6 մլրդ եվրո ընդհանուր արժեքով,
- **արժեքային առումով**՝ շուկան, 2014թ. համեմատությամբ, 17% անկում է գրանցել,
- **շուկայում առավել ակտիվ** է Թուրքիան (արժեքային արտահայտությամբ) և Մեծ Բրիտանիան (նախագծերի թվով),
- 12 երկիր ավարտին է հասցրել առնվազն մեկ ՀՄԳ նախագիծ,
- **տրանսպորտի ոլորտը**, արժեքային առումով, եղել է ՀՄԳ շուկայի ամենածանրակշիռ հատվածը, իսկ կրթության ոլորտն առանձնացել է գործարքների թվով:

OPTIMIZE

ԳԼՈՒԽ 1 - ՀՄԳ՝ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ (ՄԱՍՆԱՎՈՐ ՀԱՏՎԱԾԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՈՒՅՔԱԳՐՈՒՄ)

Հանրային

- Համընդհանուր օգտագործման գույք
- Ենթակառուցվածքներ
- Անտառներ
- Արոտավայրեր
- Ազատ վարելահողեր
- Բնության և պատմամշակութային հուշարձաններ

Մասնավոր

- Սեփականաշնորհված կամ երկարաժամկետ վարձակալած գույք
  - Տուն/արտադրական տարածք
  - Հողատարածք
  - Շարժական գույք և այլն

OPTIMIZE

ԳԼՈՒԽ 1 - ՀՄԳ՝ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ (ՄԱՍՆԱՎՈՐ ՀԱՏՎԱԾԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՈՒՅՔԱԳՐՈՒՄ)

Շրջանառություն

- Դրամական հոսքեր
- Աշխատատեղեր
- Մասնագիտություններ

Եկամտաբերություն

- Շահույթ
- Հարկեր
- Նոր ներդրումներ

OPTIMIZE

ԳԼՈՒԽ 2 - ՄԱՍՆԱՎՈՐ ՀԱՏՎԱԾԻ և ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՀԵՏ ՀԱՄԱՏԵՂ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ, ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՄՇԱԿՈՒՄ

Գործունյաներ

- ՓՄՁ գործարարներ
- Խոշոր ձեռնարկատերեր
- Մասնավոր ոլորտի աշխատակիցներ
- Մանր, միջին և խոշոր առևտրականներ
- Վարկատուներ

Պետական ինստիտուտների ներկայացուցիչներ

- ՀՀ կառավարություն
- ՏԻՄ ներկայացուցիչներ և աշխատակիցներ
- Ավագանի անդամներ
- Քաղհասարակություն

OPTIMIZE

ԳԼՈՒԽ 2 - ՄԱՍՆԱՎՈՐ ՀԱՏՎԱԾԻ և ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՀԵՏ ՀԱՄԱՏԵՂ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ, ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՄՇԱԿՈՒՄ

Համայնքում առկա ոլորտներ՝

- խնդիրների հավաքագրում
- խնդիրների քարտեզագրում
- խնդիրների փոխկապակցվածություն և շղթայակցվածություն

Ոլորտները կարգավորող օրենսդրություն՝

- Օրենքների և որոշումների ուսումնասիրություն
- Օրենսդրական բացերի դուրսբերում
- Փոփոխությունների և համալրումների առաջարկությունների մշակում և փաթեթների կազմում

OPTIMIZE

ԳԼՈՒԽ 3 - ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՍՏԵՂԾՈՒՄ ԵՎ ԱՌԱՋՆԱՀԵՐԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՈՒՄ, ԿԼԱՍՏԵՐՆԵՐԻ ՍՏԵՂԾՈՒՄ

Միջավայր

- Մարդուժ
- Բնության բարիքներ
- Գիտելիքներ և կարողություններ
- Զարգացման տեսլական

Ներազդում

- Համաչափ բաշխում
- Օգտակարության գնահատում
- Կարողությունների զարգացում
- Կլաստերի ձևավորում

OPTIMIZE

ԳԼՈՒԽ 3 - ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՍՏԵՂԾՈՒՄ ԵՎ ԱՌԱՋՆԱՀԵՐԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՈՒՄ, ԿԼԱՍՏԵՐՆԵՐԻ ՍՏԵՂԾՈՒՄ

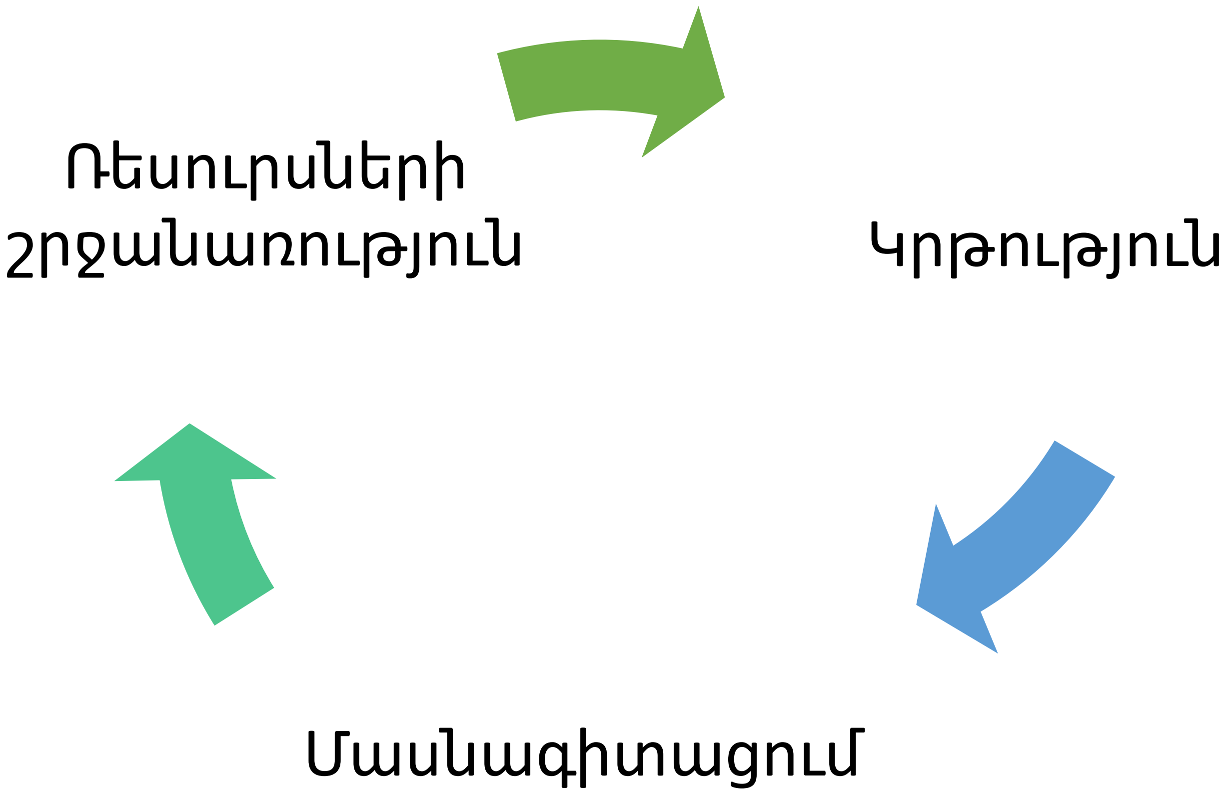

OPTIMIZE

ԳԼՈՒԽ 4 - ՀՄՀ ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՆ ԵՎ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՓՈՐՁԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստան

- Համամասնային ներդրում
- Ժամանակավոր հարկային արտոնություններ

Ֆրանսիա

- Ռազմավարական նշանակության ոլորտների պրոտեկցիա
- Ռազմավարական ոլորտներում ներգրավված մարդկային կապիտալի զարգացում

OPTIMIZE

ԳԼՈՒԽ 5 - ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

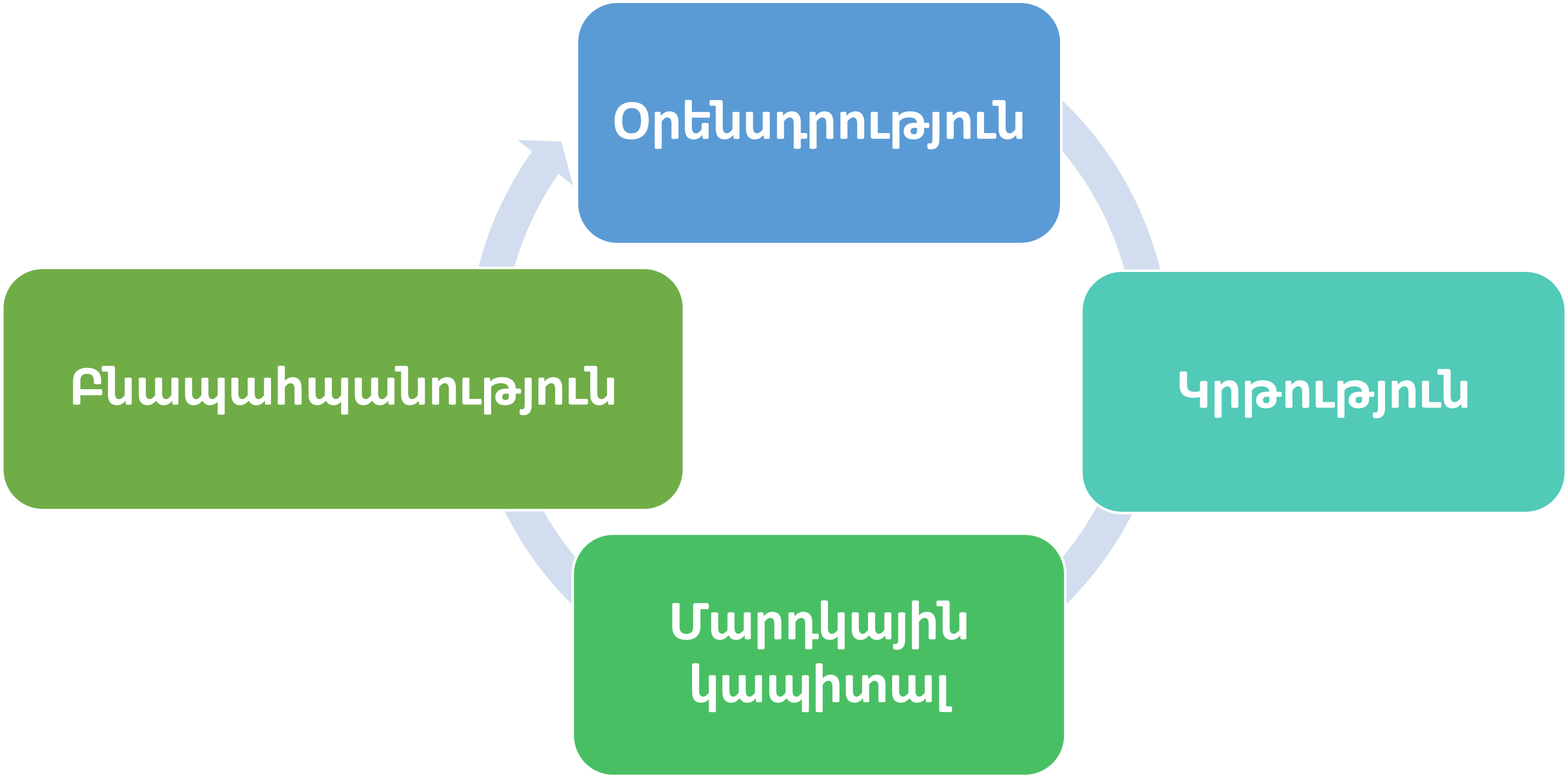

ԳԼՈՒԽ 5 - ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԿ, Հիմնադրամներ և այլն

- Հետազոտություններ
- Ռեսուրսների մոբիլիզացիա

Պետական ինստիտուտներ

- Առաջարկների փաթեթների մշակում
- Լոբինգ

OPTIMIZE

ԳԼՈՒԽ 5 - ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

- Պետական կառույցներ

- Մասնավոր ընկերություններ

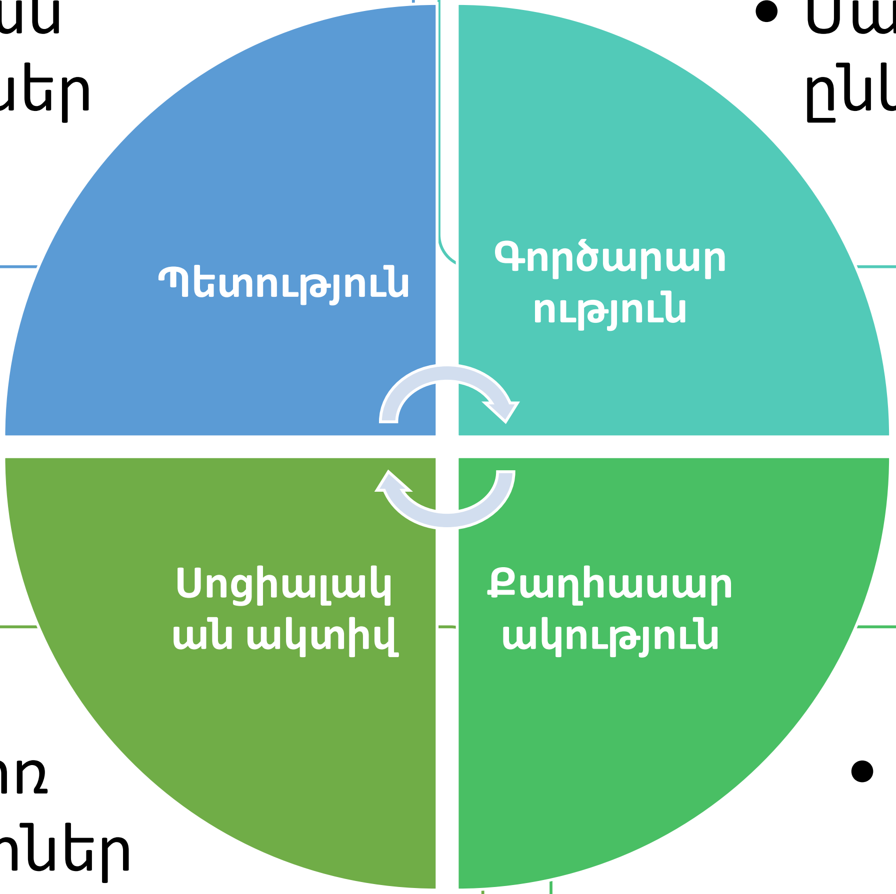

- Շահագրգիռ քաղաքացիներ

- ՀԿ, Հիմնադրամներ

ԳԼՈՒԽ 7 – ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ՄԱՍՆԱՎՈՐ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐԸ

Առաջնահերթ կարևորություն են տրվել **ՊՄԳ նպատակներին**, դրանք են՝

- հանրային ենթակառուցվածքների գործունեության ընթացքում անհրաժեշտ ծախսերի կրճատում, և դրանց կառուցման, բարելավման, շինարարության, շահագործման և պահպանման որակի բարելավում.
- Հանրային ենթակառուցվածքների շահագործման ժամկետի ընթացքում դրա պատշաճ և ժամանակին պահպանման ապահովում.
- հանրային ենթակառուցվածքների և ծառայությունների հասանելիության բարձրացում.
- մասնավոր հատվածի փորձից, ռեսուրսներից, տեխնոլոգիաներից, արդյունավետությունից և նորարարության հետ կապված կարողություններից բխող օգուտների ստացում.
- հանրային ենթակառուցվածքների և հանրային ծառայությունների ոլորտում հանրության նկատմամբ հաշվետվողականության և թափանցիկության բարձրացում.
- ՊՄԳ ծրագրերի շրջանակներում ներգրավված հանրային ենթակառուցվածքների և հանրային ծառայությունների վերաբերյալ տեղեկատվական բազայի բարելավում.
- անհրաժեշտության դեպքում նոր հանրային ենթակառուցվածքների համար ներդրումների ներգրավում:

OPTIMIZE

ԳԼՈՒԽ 7 – ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ՄԱՍՆԱՎՈՐ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐԸ

Ինչպես կարելի է առանձնացնել ՊՄԳ ծրագիրը, վերջինս պետք է համապատասխանի մի շարք **չափանիշների՝**

- **Տևողությունը** լինի առնվազն հինգ տարի,
- **միտված** լինի հանրային ենթակառուցվածքի կառուցմանը և (կամ) բարելավմանը և (կամ) շահագործմանը և (կամ) տեխնիկական սպասարկմանը,
- **ապահովի** հանրային գործընկերոջ և մասնավոր գործընկերոջ միջև ռիսկերի բաշխում՝ համաձայն ՊՄԳ ընթացակարգերի,
- **ապահովի** ՀՀ համար տնտեսական շահութաբերություն,
- **համապատասխանի** Կառավարության ընդունած հանրային ներդրումների կառավարման քաղաքականությամբ սահմանված գերակայություններին,
- լինի **մատչելի**:

OPTIMIZE

ԳԼՈՒԽ 7 – ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ՄԱՍՆԱՎՈՐ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐԸ

ՊՄԳ ծրագրերի իրականացման գործընթացում՝

- ներգրավվում են հանրային ենթակառուցվածքներ և դրան առնչվող այլ գույքեր, որոնց նկատմամբ իրավունքները սահմանվում են ծրագրի շրջանակում կնքվող պայմանագրերով
- վերջիններիս տրվում են պարտավորություններ ծրագրի շրջանակում ներգրավված ենթակառուցվածքների պահպանման և բարելավման նպատակով
- Պետությունը ՊՄԳ ծրագրի շրջանակներում ստանձնում է երաշխավորի դեր և կողմերին տալիս որոշակի երաշխիքներ
- Հանրային գործընկերը և մասնավոր գործընկերը ՊՄԳ պայմանագրի հավասար կողմեր են

✓ Տես ՀՀ ՕՐԵՆՔԸ ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՎՈՐ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

OPTIMIZE

EUROPEAN UNION FOR ARMENIA

ARMENIA TREE PROJECT

Jinishian Memorial Foundation JMF

ARMENIAN ENERGY AGENCY

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ

OPTIMIZE